

FIGENBLADET

– BLADET DER DÆKKER DET VÆSENTLIGSTE

Oktober 2013
nr. 65

Foto: Nicolai Kristensen

Ret til liv eller ret til valg?

Den frie abort fylder 40 år og tages i den anledning atter op til debat. *FigenBladet* undersøger standpunkterne i den nye gamle diskussion

Den faste grund i dybet

Interview med professor i Tysk Søren Fauth om, hvorfor vi i en tid præget af krise og spareplaner bør investere i dannelse og viden

Handlingslammende realiteter

Kan et militært indgreb i Syrien forsvares - kan vi forsvare at lade være? *FigenBladet* og professor i etik, Svend Andersen, ser på sagen

INDHOLD

NYHEDER

- 3 | Det er IKKE et handicap
 Virtual syndebuk
 Miss Muslimah World
- 4 | Af Egyptens stemmer
- 5 | Handlingslammende realiteter
- 6 | Retten til liv eller retten til valg
- 7 | Danmarks Radio arrangerer ægteskaber

INTERVIEW

- 8 | Den faste grund i dybet

INFORMATION

- 10 | Folkekirken.dk
- 11 | Fælles Faglig Dag på Religionsvidenskab
 Studiedag om frelse og fortabelse
- 12 | Invitation til åbningsseminar ved Dansk Lutherforum
 Kom i Theos Bar
- 13 | Leder
 Klommen

KRONIKKEN

- 14 | Kronik: Det Gamle Testaments Nøvcendighed

ANMELDELSER

- 16 | Økumenisk Teologi - en introduktion
- 17 | Isaac Newton - Geniet og mennesket

REJSEBREV

- 18 | Ud og hjem igen

UNDERHOLDNING

- 19 | Næstekærligheden lever!
 FigenBladet spørger

KALENDER

- 20 | Spændende arrangementer

FIGENBLADET

Redaktionslokale:

Bygn. 1453, lok. 214

Postadresse:

FigenBladet
Institut for Kultur
og Samfund
Jens Chr. Skous Vej 3
8000 Aarhus C

Telefon: 8716 0527

Mail: figenbla@teo.au.dk

REDAKTION PÅ FIGENBLADET NR. 65 | 2013**Ansvarshavende chefredaktør:**

stud.theol. Sophie Lønne Hundebøll sophieloenne@hotmail.com | 60387986

Redaktionschef:

stud.theol. Kirstine Rasmussen efteraarsbarn@gmail.com | 26854750

Redaktionsmedlemmer:

stud.theol. Johanne Nørtoft Thomsen johannenoertoft@hotmail.com

stud.mag. Thomas Hoff thom.h07@gmail.com

stud.theol. Lasse B. Madsen lassebmadsen@hotmail.com

stud.theol. Marie Bohn Olsen mariebohnolsen@gmail.com

stud.mag. Katrine Hartmann Andersen katrinehart@hotmail.com

stud.mag. Anne Sofie Møller Askholm annesofiemaskholm@hotmail.com

Redigering af bladet er afsluttet
16. oktober 2013

FigenBladet 66 | 2013

Udkommer 22. november 2013
Deadline 5. november 2013

FigenBladet kan ikke tages til
indtægt for holdninger, der
kommer til udtryk på bladets
debatsider. Vi forbeholder os ret
til at forkorte indlæg.

ISSN: 16029976

Det er IKKE et handicap

ORD | SOPHIE LØNNE HUNDEBØLL
Socialstyrelsen og Danmarks Radio har med kampagnen 'Det er IKKE et handicap' i slutningen af september i år sat danskernes forhold til handicap på dagordenen. Ifølge Danmarks Radio viser nye undersøgelser for Socialstyrelsen, foretaget af forbruger- og borgerpanelet Userneeds, at mere end hver tredje dansker ville vælge ikke at sætte sig i nærheden af en fysisk handicappet på en café, og næsten halvdelen af de adspurgte ville undgå at sidde tæt på en psykisk handicappet. Kampagnen har

sit afsæt i FN's handicapkonventions vedtægt om at øge bevidstheden om mennesker med handicap. At øget kendskab til handicap kan være med til at mindske fordomme om samme, viser blandt andet Socialstyrelsens rapport om børns holdninger til handicap fra 2011, således var 46 % af børnene, som deltog i undersøgelsen, "helt enige" i, at det ville være bedst for børn med handicap at gå i en særlig skole, tallet faldt imidlertid til 27 %, efter at børnene havde gennemgået et undervisningsforløb om handicap.

Virtuel syndebuk

ORD | ANNE SOFIE MØLLER ASKHOLM
Den jødiske højtid Yom Kippur, også kendt som forsoningsdagen, var dagen hvor ypperstepræsten ifølge traditionen sendte en buk ud i ørkenen for symbolsk at skaffe sig af med folkets synder. I år er den gamle syndebuk blevet fornyet med en virtuel udgave. Ifølge religion.dk har en gruppe animatører, forfattere og kunstnere skabt en virtuel gedebuk,

kaldet eScapegoat, som man kan lægge sine synder over på, hvorefter de bliver sendt ud i cyberspaceørkenen. Det er blevet til mere end 7900 anonyme bekendelser af varierende karakterer, fra de tungere som for eksempel "I was never in love with my fiancée and I should have told her" til de lettere som "Sometimes I pass gas near a group of my students and let them blame

each other". Ifølge religion.dk fortæller Sarah Lefton fra det amerikanske non-profit firma, G-dcast, som står bag geden, at ideen begyndte som et underholdningsprojekt, men "hvis vi giver folk en mulighed for at reflektere på denne særlige tid af året, synes vi det er fantastisk".

Miss Muslimah World

ORD | MARIE BOHN OLSEN
Ti dage før Miss Philipines blev kåret til den 63. Miss World på den indonesiske ferieø Bali, blev 20-årige Obabiyi Aishah Ajibola fra Nigeria kåret til Miss Muslimah World i hovedstaden Jakarta. Det var planen, at både Miss Muslimah World og Miss World-

konkurrencen skulle afholdes i Jakarta, men på grund af store protester og på den indonesiske regerings opfordring måtte Miss World konkurrencen flytte til Bali. Miss Muslimah World blev grundlagt i ønsket om at skabe et alternativ til Miss World, blandt andet for at skabe bedre rollemodeller, især for unge piger. Iklædt hijab blev kvinderne blandt andet bedømt på religiøs viden, udseende, intelligens og moral. Miss Muslimah World vinder en statuette og rejser med alt betalt til Indien og Mekka.

Af Egyptens stemmer

Egypten har siden revolutionen i 2011 været præget af oprør og demonstrationer. Der har været skiftende regeringer, og senest er den politisk-religiøse organisation, Det Muslimske Broderskab, endnu en gang blevet forbudt. FigenBladet ser nærmere på egypternes holdning til Broderskabet og organisationens rolle i landet.

FOTO | KODAK AGFA, EGYPTEN

Efter revolutionen i Egypten i 2011 har det Muslimske Broderskab igen kunnet været aktive, men nu er Broderskabet og dets aktiviteter imidlertid atter blevet forbudt ved en egyptisk domstol

ORD | KATRINE HARTMANN

Den demokratisk valgte præsident i Egypten, Mohamed Morsi fra Det Muslimske Broderskab, blev den 3. juli i år, efter godt et år på posten, afsat af militæret. Dette skete efter protester fra den egyptiske befolkning – protester, der blandt andet skyldtes den dårlige økonomiske situation under Morsi. Nu, få måneder efter afsættelsen af præsidenten, er Broderskabet og alle dets aktiviteter blevet forbudt ved en egyptisk domstol, der mener, at organisationen opfordrer til vold. Selv siger Broderskabet, at de, trods forbuddet, fortsat vil være til stede og tjene folket.

TO SIDER AF SAMME SAG

Holdningerne til Broderskabet er delte blandt egypterne. *FigenBladet* har talt med Hans Christian Korsholm Nielsen, lektor på Arabisk og Islamstudier ved Aarhus Universitet, om situationen i landet og om egypternes oplevelse af Broderskabet:

» Mange støtter Broderskabet. Ved valget i 2011/2012 fik de næsten 50 % af sæderne i parlamentet, og deres velgørhedsarbejde har afhjulpet problemer for mange fattige. Velgørhedsarbejdet kan Broderskabet efter forbuddet ikke fortsætte med, men de får støtte på grund af deres tidligere arbejde, både gennem aktioner og loyalitet,« siger han. På den anden side står modstanderne af Broderskabet. Hans Christian Korsholm Nielsen fortæller, at mange egyptere er afhængige af den økonomiske støtte fra staten, som kommer med subsidier til vigtige dagligvarer. Den dårlige økonomi rammer derfor hårdt, når Morsi og regeringen ledet af Broderskabet ikke har kunnet sikre den, og folket må ty til det sorte marked, hvor alt er dyrere. Dette er dog ikke den eneste grund til modstand mod Broderskabet, uddyber han: »Under Morsi så folket meget lidt til politiet, og en lovløshed bredte sig i landet. Det resulterede i flere røverier og overfald, og besiddelse af våben blev nærmest

almindeligt. Befolkningen var skræmt, da alt dette foregik uden politiets indgriben.«

BRODESKAB OG DEMOKRATI

Det Muslimske Broderskab, der er en politisk-religiøs organisation grundlagt i 1928, har som mål at gøre Egypten til en islamisk stat bygget på Sharia-lovgivning. Organisationen har siden den sidst blev forbudt i 1954 måttet holde sig i baggrunden, men efter revolutionens begyndelse i 2011 kunne Broderskabet igen være aktive og dannede således partiet Frihed og Retfærdighed. På trods af at Broderskabet i størstedelen af dets levetid har været forbudt, har det formået

at være til stede i landet og markeret sig, noget det, ifølge Hans Christian Korsholm Nielsen, fortsat vil gøre: »Flere tusind medlemmer af både Broderskabet og partiet er enten fængslet eller forsvundet, men alligevel mener Broderskabet selv, at de er så store, at regeringen aldrig vil kunne fængsle dem alle. Selv om de ikke længere kan lave åbenlys velgørhed, kan de spille en aktiv rolle i politisk arbejde og ved demonstrationer.« Samtidig får Broderskabet støtte fra grupper i andre lande, europæiske såvel som mellemøstlige, gennem demonstrationer mod den nuværende overgangsregering. Hans Christian Korsholm Nielsen mener dog, at der først og fremmest demonstreres, fordi Morsi var demokratisk valgt, og den siddende regering har 'kuppet' ham fra magten. Selv om demonstranterne ikke udtrykker det helt klart, støtter de, ifølge Hans Christian Korsholm Nielsen, ofte op om demokratiet og ikke Morsi og Det Muslimske Broderskab.

Handlingslammende realiteter

Hver dag leveres nyheder fra et af verdens brændpunkter, Syrien. Der berettes om høje dødstal, politisk udvikling og en eventuel intervention. FigenBladet har talt med Professor i Teologi, Svend Andersen, om muligheden for en indgriben og de eventuelle følger af en sådan.

FOTO | MEDIAFDELINGEN MOESGAARD

ORD | KIRSTINE RASMUSSEN

Situationen i Syrien ser ud til at have taget en ny drejning med FN's resolution om at fjerne landets kemiske våben, men udsigten til en egentlig fredsproces virker mere fjern. De Forenede Nationers sikkerhedsråd er den institution, der er ansvarlig for opretholdelsen af international fred og orden. Organet har flere forskellige bemyndigelser; fredsbevarende operationer, etablering af internationale sanktioner og brug af militær magt. De faste medlemmer af sikkerhedsrådet har vetoprivilegier, og rådet er derfor handlingslammet, hvis et af de faste medlemmer nedlægger veto mod et forslag. Den internationale diskussion om en militær indgriben er, ifølge Svend Andersen, professor i Systematisk Teologi ved Aarhus Universitet, præget af en århundrede gammel statsforståelse: »Hver enkelt stat er suveræn, så det er ikke legitimt for andre stater at gribe ind i dens indre anliggender. Kina og Rusland forfægter netop en sådan statsforståelse.« Derfor kommer de førnævnte stater som faste sikkerhedsrådsmedlemmer til at udgøre stopklodser i forhold til en intervention i Syrien.

FN-MANDATET

Svend Andersen påpeger, at

nye begreber anvendes i retorikken vedrørende militære interventioner: »I de senere år er man begyndt at tale om humanitær intervention og "responsibility to protect". Her drejer det sig om pligten til at gribe ind, hvis et lands magthavere udsætter deres egen befolkning for overgreb. Det var situationen i Libyen og åbenlyst også i Syrien.« USA's præsident, Barack Obama, har tidligere plæderet for, at verdenssamfundet skulle gribe ind i Syrien, selv uden et FN-mandat. Svend Andersen understreger, at et militært indgreb bør ske med opbakning fra FN's sikkerhedsråd, da vi tillægger FN en afgørende betydning i krigsspørgsmål, men at der etisk kan argumenteres for et indgreb uden FN-mandat: »En befolknings nød kan være så stor, at det vejer tungere end overholdelse af de internationale regler. Etisk må vi tage hensyn til, at undtagelsessituationer forekommer. De etiske overvejelser vil således kunne træde i stedet for retslige regler.«

DEN GODE VILJE

Det eventuelle udfaldet af en intervention i Syrien vil ifølge Svend

Andersen være af stor betydning: »Til tanken om retfærdig krig hører den regel, at en militær sanktion skal have udsigt til et rimeligt udfald. Der skal være et rimeligt forhold mellem krigens midler og dens resultat«. Da situationen i Syrien er yderst kompleks må de realpolitiske fakta hænge nøje sammen med de etiske overvejelser. Svend Andersen forklarer, at man i forhold til en krig må have sit mål for øje: »Selv om hensigten med en indgriben kan være god – at komme en befolkning til undsætning – kan de faktiske forhold gøre det meget vanskeligt at nå målet. Man må spørge sig selv: Hvad kommer efter borgerkrigen? I Syrien kunne svaret meget vel være et islamisk diktatur.« Den aktuelle borgerkrigs kaos kan være svært at gennemskue, og den manglende indgriben kan for de fleste virke kynisk. Svend Andersen siger opsummerende: »Som almindeligt menneske kan man fortvivle over, at tusinder af uskyldige mennesker ofres, og at omverdenen tilsyneladende lader det ske. Hvis der kan gøres noget effektivt, som afslutter lidelserne, bør det naturligvis gøres. Men de vanskelige politiske realiteter kan lamme de gode viljer.«

FOTO | ULRİK LYNGB

»En befolknings nød kan være så stor, at det vejer tungere end overholdelse af de internationale regler,« udtaler Svend Andersen til FigenBladet.

Ret til liv eller ret til valg?

Den frie abort fylder 40 år. En mark med 16.000 kors ud for motorvejen ved Hedensted er kulminationen på den debat, som er opstået i forbindelse med årsdagen. FigenBladet forsøger her at kaste lys over debattens vinkler.

FOTO | NICOLAI KRISTENSEN

De 16.000 kors på marken ved Hedensted – en unødigt provokation eller et nødvendigt opråb?

ORD | JOHANNE NØRTOFT THOMSEN

Siden den provokerede abort blev gjort fri for 40 år siden, er debatten om dens etiske legitimitet med jævne mellemrum blusset op. Kritiske røster tager nu atter til orde, med eksempelvis Iben Thranholms kronik i Politiken; "Abort er som en kræftsvulst", Abortlinjens kampagne "Choose Life", der blandt andet har stået for biografreklamen "Abort gør dig ked af det" og det mest iøjnefaldende bidrag til debatten: Retten til Livs korsmark med 16.000 hvide kors. Marken er både blevet kaldt "en provokation" og "et nødvendigt opråb" og blev dømt ulovlig af Vejrdirektoratet kort efter opførslen, lige såvel som biografreklamen blev fjernet fra lærredet af Dansk Reklamefilm som følge af massive klager. En følsom debat er begyndt, spændt ud mellem kvindens ret til friheden over sin krop og fosterets ret til sit liv.

ET KRISTENT STANDPUNKT?

Korsmarken ved Hedensted med 16.000 kors er opsat af den kirkelige organisation, Retten til Liv, som med marken vil visualisere de 16.000 fostre, der hvert år aborteres i Danmark. Landssekretær for Retten til Liv, Ellen Højlund Wibe siger således om aktionen: »Formålet med korsene er at synliggøre det barn, der ved hjælp af en retorik,

der udviser dets identitet, er blevet ignoreret og tiet ihjel,« forklarer hun og fortsætter: »samtidig er marken også en udstrakt hånd til de kvinder, der har fået foretaget en abort. Vi giver her en mulighed for at de kan placere deres sorg et konkret sted, og vi tager sorgen efter en abort alvorligt.« Retten til Liv tager med deres egne ord udgangspunkt i det kristne menneskesyn, og skal man tro lektor i Systematisk Teologi ved Aarhus Universitet, Ulrik Becker Nissen, så er der noget om snakken: »Der er inden for kristendommen især ét dominerende standpunkt i forhold til abort, og her kommer Retten til liv ret tæt på. Det udspringer af, at der i de bibelske tekster findes en positiv vurdering af det ufødte liv,« siger han og uddyber: »Allerede før det er født, er der noget unikt og særligt over fosteret. Det kristne standpunkt vil være, at barnet er værdigt og unikt fra undfangelsen.« Dog følger Ulrik Becker Nissen op med, at det naturligvis samtidig er et spørgsmål om, hvor man henter sin teologi henne. Tager man udgangspunkt i oplysningstidens tradition, vil man få andre svar og dermed kunne etablere et teologisk standpunkt med en mere liberal holdning til abort.

FRA VÆV TIL BARN

Og hvor ligger så den gyldne grænse mellem væv og liv? I dag er grænsen for abort placeret ved 12. uge, en grænse der blev fastlagt i 1973, men som ifølge Ulrik Becker Nissen er helt vilkårligt placeret: »Det er kun et spørgsmål om, til hvilken uge man stadig kan udføre aborten uden for store medicinske komplikationer for kvinden. Der er ikke noget i fosterets udvikling, der gør den grænse magisk, eller som forvandler fosteret til et barn.« Hos Retten til Liv er man ikke i tvivl, her anses barnet for et barn, så snart det er undfanget. I Dansk Kvindesamfund er tonen dog en anden: "Et foster består af menneskeligt væv og dna og er en levende organisme. Men kan man overhovedet klassificere et foster som et individ, når der hverken inden for biologi, medicin, jura eller filosofi kan opnås konsensus?", skriver næstforkvinde i organisationen Ulla Tornemand Larsen i Politiken og fortsætter: "Det virker uredeligt at påstå, at et foster på grund af sit dna er et individ. Tvivlen herom må derfor komme kvinderne til gode, da de uomtvisteligt er menneskelige væsener, individer, med dertilhørende rettigheder." Dermed opstår spørgsmålet om hvem, der har retten til liv – er det moderen, der påvirkes af graviditeten eller det barn, som ingen stemme har?

Danmarks Radio arrangerer ægteskaber

ORD | SOPHIE LØNNE HUNDEBØLL

DR3 har i efteråret lanceret udsendelsen *Gift ved Første Blik*. I det nye programinitiativ, sammensætter et panel bestående af to psykologer, en antropolog og en præst tre par, der, som programtitlen antyder, mødes for første gang på deres bryllupsdag og herefter skal forsøge at opbygge et ægteskab. *Gift ved Første Blik* har vakt nysgerrighed såvel som harme. Den negative respons kommer fra en bred vifte af kritikere, og argumenterne mod programmets eksperiment med ægteskabet er såvel religiøse som kulturhistoriske. At der har rejst sig så mange og forskellige røster i kølvandet på programmet, tyder ifølge Ph.d.-studerende i Systematisk Teologi ved Aarhus Universitet, Benedicte Hammer Præstholt, på, at ægteskabet stadig er en central del af dansk kultur: "I et land, hvor der er over en million enlige, hvor cirka 30% af de 30-50-årige lever alene, og hvor skilsmisseprocenten er på 40%, kunne man måske have troet, at vi var i gang med at opløse ægteskabets betydning, men det lader ikke til at være tilfældet, i hvert fald ikke i den grad, som man måske kunne have forestillet sig."

FOTO | CLIFF

EN VIGTIG DISKUSSION

Selvom Benedicte Hammer Præstholt forstår, hvorfor konceptet bag *Gift ved Første Blik* kan vække forargelse, ser hun i udsendelsen også grobund for en vigtig diskussion om, hvad ægteskab er: "Vi rider stadig på den romantiske bølge, som siger, at ægteskabet er funderet på romantisk kærlighed, men hvad er kærlighed? Hvis ægteskabet skal bygge på kærlighed, og kærligheden for os kun består i forelskelsen eller den fysiske tiltrækning, så ophører ægteskabet og den forpligtelse, der ligger i det, når forelskelsen forsvinder. Men det kunne jo være, at ægteskabet og kærligheden også er noget mere end det?"

Ulrik Becker Nissen mener, at man skal være varsom med rettighedsargumentet: »Så snart man har ret til selvbestemmelse over livet, så har man også ret til at bestemme, hvornår livet skal afsluttes – ikke kun i forhold til et foster, men også uden for livmoderen. Det bliver en ret til at bestemme over livet, som er en meget kompliceret problemstilling.«

EN TYPISK

DANSK HOLDNING

Hos Dansk Kvindesamfund er man meget klar i mælet omkring, hvad frigivelsen af aborten har betydet for danske kvinder: "Retten til abort har medvirket til en øget grad af ligestilling. Kvinder, der har adgang til abort, sikres bedre muligheder for uddannelse, samt bedre økonomiske og sociale vilkår." Skriver Ulla Tornemand Larsen i Politiken og fortsætter: "Abort er naturligvis en nødløsning. En rettighed, som er svær at gøre brug af, men endnu sværere at undvære." Debatten har flere gange vist,

at danskerne generelt opfatter abort som en frihedsrettighed. Ifølge Ulrik Becker Nissen, er denne holdning farvet af lutherdommen: »Det danske samfund er forment mere af Luthers teologi, end vi ofte tror, og det har præget vores tankegang i meget høj grad,« siger han og uddyber: »Der skelnes i luthersk teologi mellem det åndelige og det verdslige regimente, og muligheden for fri abort må her siges at høre under det verdslige regimente i og med, at den udspringer af den politiske lovgivning. Nogle vil her hævde, at i det politiske rum kan vi ikke gøre kristne værdier gældende som grundlag for lovgivningen, men må tilstræbe en neutral lovgivning, således at der er frihed til abort, lige såvel som der er frihed til at gennemføre sin graviditet. Ud fra denne forståelse af forholdet mellem kristendom og politik handler det altså primært om inden for det politiske rum at give plads til diversiteten i livsanskuelser.«

OVERBLIK OVER ABORTEN I DANMARK

- I 1937 kommer den første svangerskabslov, der gør det muligt for kvinder at få en abort, hvis kvindens helbred er i fare, hvis fosteret er arveligt belastet eller graviditeten er resultat af en voldtægt
- Den frie abort indføres i 1973 efter lovforslag fra SF. Samtidig fastlægges abortgrænsen ved udgangen af 12. svangerskabsuge
- I dag er det muligt at få en abort frem til udgangen af 24. svangerskabsuge, hvis der er medicinske eller sociale problemer forbundet med graviditeten, for eksempel religiøse dogmer eller arvelig sygdom
- Efter indførelsen af et landsdækkende tilbud til gravide om fosterdiagnostik i 2004 er antallet af sene, provokerede aborter steget drastisk.

Den faste grund i dybet

Professor MSO på Tysk ved Aarhus Universitet, Søren Fauth, har tidligere slået til lyd for mere dannelse og klassisk skoling på de danske universiteter. *FigenBladet* har mødt ham til en snak om dannelse og kulturarv i en tid, der præges af spareplaner, samt om forskningsarbejdet med den tyske filosof Arthur Schopenhauer.

FOTO | LASSE B. MADSEN

»Den forrykte jagt efter det effektive, den maniske leflen for det nutidsfikserede, der udelukkende har den private og nationale profitmaksimering for øje, kan ende med at slå dialektisk om i sin egen modsætning, sløvsind og ineffektivitet,« udtaler Søren Fauth til *FigenBladet*.

ORD | THOMAS HOFF

Flere humanistiske fag er i dag kendetegnet ved få studerende og en stram økonomi. Da det i sommeren 2010 kom frem, at en lang række sprogfag ved Københavns Universitet stod til lukning, bredte der sig på flere internetfora en generel debat om humanioras berettigelse på universitetet. På trods af en midlertidig redningsplan kan flere humanistiske fag i de kommende år tabe terræn, når reformer og spareplaner skal udarbejdes. Søren Fauth er fortaler for, at flere midler sættes ind på mere dannelse ved eksempelvis at bevare lukningstruede humanistiske fag: »Fordi vi i dag har bedre råd end nogensinde før, bør vi investere i mere

dannelse og viden om vores kulturelle arv. Vores nutid er intet uden vores fortid, og verdens lykkeligste folk skal selvfølgelig vide, hvor de kommer fra,« udtaler han til *FigenBladet*. I samme omgang pointerer Søren Fauth, at et dybdegående kendskab til vores kultur og historie er essentielt for vores selvforståelse som moderne mennesker: »Dannelse handler om at erkende sig selv og verden. Selvom historien ikke er en lang fremadskridende evolutions- og perfektibilitetsfortælling, er fortiden det spejl, der viser os, hvem vi er, altid har været og altid vil være. Den antikke litteratur og kultur er derfor en fortrinlig indgang til forståelsen af nutiden.«

FORUDSÆTNINGEN FOR FREMSKRIDT

Ifølge Søren Fauth er der en tæt forbindelse mellem en høj grad af dannelse og konkurrencedygtigheden på det internationale marked. Det pragmatiske og nytteværdiorienterede argument for indførslen af mere klassisk skoling og dannelse på universitetet lader sig derfor nemt gøre: »Kendskab til sprog som latin, græsk, tysk og fransk skaber ganske enkelt uanede muligheder for at erobre nutidens markeder. Hvis vi virkelig vil fare kloden rundt, være innovative, kreative og fremadstormende, så hjælper det en hel del at gøre det på et solidt grundlag,« forklarer han og henviser til den risiko, et samfund løber ved at være for

nutids- og effektivitetsfikseret: »Den forrykte jagt efter det effektive, den maniske leflen for det nutidsfikserede, der udelukkende har den private og nationale profitmaksimering for øje, kan ende med at slå dialektisk om i sin egen modsætning, sløvsind og ineffektivitet,« forklarer han og tilføjer: »Der findes værdier, indsigt og viden, der rækker langt hinsides det enkelte menneskes og den enkelte epokes bristefærdige foreløbighed. Hvis vi på sigt kun går efter det, der lige her og nu forekommer rentabelt, vil Danmark i fremtiden ganske enkelt ikke være rustet til verden.« Søren Fauth pointerer i samme forbindelse vigtigheden af at holde det danske sprog i hævd, så en angelsaksisk kultur med det engelske sprog i højsædet ikke ender som det altdominerende i Europa: »Sælger vi ud af vores modersmål til fordel for et fælleseuropæisk danglish, sælger vi helt og holdent ud af vores egen mulighed for at tænke og tale originalt. Det er ganske enkelt umuligt at forestille sig en nutidig Kierkegaard eller Johannes V. Jensen skrive sig ind i åndshistorien på et nutidstypisk danglish. Hvis den kulturelle harddisk er helt tom for hukommelse, kan vi til sidst kun flagre hastigt rundt i et verdensomspændende net af uendelige flokklær og tomhed.«

DET URENTABLE REGNSKAB

Den økonomiske vinkel på, hvad der er rentabelt og urentabelt, bør altså ikke, ifølge Søren Fauth, være altoverskyggende i diskussionen om de humanistiske fags berettigelse: »Det urentable ved at poste penge i mere dannelse er netop ikke urentabelt, fordi livet i sig selv er en forretning hvor regnskabet ikke går op,« forklarer han og uddyber: »Vi fødes, kæmper for vores eksistens, slås med vores næste, lider og dør. Udgifterne er simpelthen langt større end indtægterne. Hvis vi

bortraderer det værdifulde, viden og dannelsen, fratager vi mennesket den sidste mulighed for i det mindste med tyngde og ballast at lide en hastigt hensvindende eksistens til ende.« I samme omgang fremhæver Søren Fauth den generelle fare ved at holde fanen højt for globale ideologer, der sætter det teknologiske fremskridt over alt andet: »Uden at synke ned i fortidsforherligende vemod siger det sig selv, at intet teknologisk fremskridt kan annullere den kendsgerning, at vi lever vores liv i mødet med næsten, i det nære og konkrete. Vi kan for en stund bortabstrahere denne kendsgerning og eksistere hele vores liv i tågerne fra abstraktionernes menneskefjendske og kolde ideologier. Menneskehedens blodige historie viser os med al tydelighed, hvad der kommer ud af en sådan eksistens in abstracto.«

SYSLER MED SCHOPENHAUER

Søren Fauth oversatte i 2005 første bind af den tyske filosof Arthur Schopenhauers hovedværk *Die Welt als Wille und Vorstellung* til dansk; i 2010 kom så hans dansksprogede monografi om Schopenhauer. Beskæftigelsen med Schopenhauers filosofi har helt fra begyndelsen været et uomgængeligt fundament i hans litterære forskningsarbejde. Dette skyldes ikke mindst Schopenhauers brede virkningshistorie, der fortsat skaber grobund for nye forskningsprojekter. Søren Fauth nævner nogle få eksempler på filosofiske og kunstneriske arvtagere af Schopenhauers tanker: »Wagner sendte sit storværk *Der Ring* med dedikationen 'i ære og taknemmelighed' til Schopenhauer. Siden tog forfattere som James Joyce, Thomas Mann, Tolstoj og en lang række andre for sig af retterne. Friedrich Nietzsche kan man stort set ikke læse uden at have indsigt i Schopenhauers

tænkning,« fortæller Søren Fauth. Kendetegnende for Schopenhauer er ikke mindst hans skildring af kunsten som det tilflugtssted, der for en stund kan ophæve den lidelseseksistens, som ompænder menneskelivet. Ifølge Søren Fauth lader Schopenhauers pointe sig overføre på den risiko, man løber ved at negligere dannelse og klassisk skoling i bestræbelsen på økonomisk profitmaksimering. Han opsummerer: »Mennesket kan ikke overleve uden at tage sig råd til ånd og kultur. Vi fødes ind i en eksistens af lidelse og død. Nogle af de få oaser, vi har, er kunsten, litteraturen og tænkningen.« Søren Fauth er tilmed overbevist om, at en fordybelse i disse felter er præmissen, hvis Danmark i fremtiden skal være en stærk aktør på det internationale marked: »For dybelse, tilegnelsen af konkrete færdigheder, såsom dyb indsigt i og kendskab til fremmede sprog og kulturer, er ganske enkelt den ideelle vej ind på det internationale marked. Halvfærdige fremtidsborgere uden karakter kan intet erobre, hverken sig selv, sit eget liv eller verden. Universitetet skal uddanne store og stærke personligheder. Vi må fortsætte med at grave efter den faste grund i dybet.«

Er din mening om folkekirken ligegyldig?

Det mener vi ikke. Derfor vil vi gerne invitere dig til at deltage og følge med på folkekirken.dk

På **FACEBOOK** er der kort til tasterne, og der er mulighed for at debattere det, der sker i kirken lige nu. Her finder du oplæg til videre diskussion om kirkens relevans for moderne mennesker, fornyelse i kirken eller om en grønnere kirke er vejen frem. Vi deler også kreative tiltag og anderledes måder at være kirke på. Derfor indeholder vores albummer bl.a. billeder af velgørende cykelløb, udendørs halmkirker og optagelser fra Jan Gintbergs "Gintberg på kanten".

Se hvad andre mener på **BLOG OG DEBAT** på vores hjemmeside. Lige nu debatterer kirkelige eksperter og debattører fremtidens kirke på folkekirken.dk. Afsættet for debatten er et oplæg med forslag om en mere sammenhængende og moderne styringsstruktur i folkekirken. Læs med, og deltag selv i debatten om en historisk strukturændring i folkekirken.

På hjemmesiden finder du også **SØNDAGSSTAFETTEN**. Her kan du læse, hvordan forfattere og præster udlægger søndagens prædiketekst, når de på skift udfordrer hinanden med spørgsmål. Se blandt andet hvordan forfatter Rune T. Kidde svarer på spørgsmålet fra præst Sanne Busk Thøisen: Er det mon i grunden let for Jesus at tilgive?

Hvis du er interesseret i nyheder fra den folkekirkelige verden, kan du følge med i vores **NYHEDER**, som vi behandler seriøst, når de opstår. Du kan altid finde de seneste nyheder på forsiden af vores hjemmeside, ligesom du kan læse dem i vores nyhedsbrev, som bliver sendt ud hver 14. dag. Du kan også finde os på **TWITTER**. Her koncentrerer vi os om folkekirken i medierne, og vi prioriterer faglig debat og nyt fra organisationer, når vi tweeter og retweeter nyheder fra kirkeverdenen.

FOLKEKIRKEN.DK er folkekirkens officielle hjemmeside, og vores opgave er at synliggøre folkekirken over for kirkens medlemmer og for den danske offentlighed i almindelighed.

Det er også en indgang til livet i folkekirken, som du allerede nu kan tage del i. Vær med på de forskellige platforme, og engagér dig i folkekirkens liv og diskussioner.

folkekirken.dk delte et link.
7. oktober

Bryllups-rock i kirken. Fornyelse eller for meget?

Bryllups-rock i kirken
www.tvmidtvest.dk

Brudepar gav gæsterne en grænseoverskridende begyndelse på deres vielse i Bjerringbro Kirke.

Svelning Moesgaard Skjesol Orgelmusikken og præstekjolen blev indført i kirken, da de var på mode blandt samfundseliten. Senere lader man til at tro, at Gud skabte den danske Folkekirke med den musik og den dragt, der har en slags evig gyldighed. Øøøh.

7. oktober kl. 10:31 · Synes godt om · ∞ 6

Steen Eskildsen Om denne happening er for meget vil jeg ikke forholde mig til... Det interessante her er, at mange ikke bruger kirken, fordi den er for kedelig – og når der så sker noget anderledes, så er det for meget! Hvad er det for en fornyelse/forandring/forbedring, der skal til for at fylde kirkerne?

7. oktober kl. 10:32 · Synes godt om · ∞ 3

Anders Mårup Det er dejligt, at nogen vil tage ejerskab over kirkerummet og forstår, at vi er der for at fejre noget af det største. Disse mennesker får tilsyneladende meget mere glæde og fest ind i deres bryllupsdag. Jeg kan ikke se, at det skulle være mindre kristent at være glad og feste over, at ens kærlighed er blevet velsignet af Gud. Det er som om kristendom aldrig må have noget med ægte glæde og følelser at gøre. Jeg har lavet meget religionsundervisning for unge, der løber skrigende væk fra folkekirken, fordi der ikke er nogen relaterbarhed til ægte følelser. Men jeg møder også mange, der virkelig omfavner budskabet, hvis man mødes i et rum, hvor ting er virkelige.

7. oktober kl. 10:54 · Synes godt om · ∞ 10

Erik Dybdal Møller Jeg kan ikke lade være med at tænke på, at resten af bryllupsritualet med skriftlæsninger og bønner og vielsestale meget nemt kan komme til at virke lidt tamt ovenpå sådan en festindgang. Kræver det ikke noget af en performerpræst at fortsætte læsningen, når musikken og dansen stopper? Bryllupsfesten skal selvfølgelig begynde i kirken; men jeg kan godt forestille mig, hvor bange jeg ville være for at "slukke" festen, når jeg begyndte på læsningerne. Måske det ville hjælpe, hvis jeg sang ordene. Så havde bryllupsgæsterne i hvert fald også det at grine ad.

7. oktober kl. 13:59 · Synes godt om · ∞ 4

Charlotte Dybdahl Winther Skant at se en kirke der tager folks glæde alvorligt! De havde bestemt også fået lov hos mig. Dejligt at folk går så meget op i deres bryllup også det inde i kirken.

for omkring en time siden · Synes godt om · ∞ 1

DØDEN LURER

Fælles Faglig Dag på Religionsvidenskab

Fredag d. 25. oktober, 10-14.30

Religionsvidenskabeligt Fagråd har besluttet at afholde en Fælles Faglig Dag - en dag som vil stå i faglighedens tegn med forskellige faglige oplæg.

Vi mødes kl. 10 om morgenen til rundstykker og kaffe. Fra kl. 11 til 12 vil der være korte oplæg fra to undervisere. Efter frokost kl. 12.30 følger yderligere 4 oplæg til kl. 14.30.

Vores mål er, at Fælles Faglig Dag skal blive en tilbagevendende begivenhed, hvor undervisere og studerende mødes til en hyggelig dag, hvor vi fejrer os selv og vores faglighed med skiftende temaer.

Temaet for det første arrangement er døden i religion.

Alle religionsvidenskabsstuderende og undervisere er velkomne til de faglige oplæg.

STUDIEDAG, SYSTEMATISK TEOLOGI

STUDIEDAG OM FRELSE OG FORTABELSE

/v. Kaj Mogensen, Aros Forlag og Systematisk Teologi

Fredag d. 8. november

- 11.00-12.00: Forelæsning ved pastor Kaj Mogensen: "Kosmos, menneskeheden, menigheden og "hin enkelte". Håbet om genoprettelse og troen på alforsoning og alforløsning stillet over for læren om dobbelt udgang især belyst ud fra bibelske tekster."
- 12.00-12.30: Drøftelse af Kaj Mogensens forelæsning
- 12.30-13.30: Frokost (mad kan købes i kantinen)
- 13.30-14.30: Lektor Anders-Christian Jacobsen: Læren om alle tings genoprettelse hos kirkefædrene.
- 14.30-15.00: Drøftelse af Anders-Christian Jacobsens forelæsning
- 15.00-15.30: Kaffepause
- 15.30-17.00: Seminar hvor Kaj Mogensens bog *Frelse og fortabelse* (Aros Forlag 2013) og de to forelæsninger drøftes
- 17.00: Reception, hvor Aros Forlag er vært

Kaj Mogensens bog *Frelse og fortabelse* kan købes med rabat på dagen.

Alle er velkomne til at deltage, men studiedagen henvender sig især til præster, teologistuderende og ansatte på Teologi.

Arrangementet finder sted i lokale 415, bygning 1453

”DET ALMINDELIGE PRÆSTEDØMME”

Invitation til åbningsseminar ved Dansk Lutherforum

Fredag d. 8. november

Program for åbningsseminar

- 10.00-10.10 Velkomst ved Bo Holm
- 10.10-11.20 Steffen Kjeldgaard-Pedersen: ”Luthers forestilling om det almindelige præstedømme” Ordstyrer: Thomas Reinholdt Rasmussen
- 11.20-11.35 Pause med kaffe
- 11.35-12.45 Svend Andersen: ” Det almindelige præstedømme som nutidig teologisk og kirkepolitisk tanke” – Ordstyrer: Anna Vind
- 12.45-14.00 Fælles frokost i Mogens Zielerstuen (Tilmelding nødvendig)

Pris: Kr. 100 (uden frokost)

Kr. 200 (med frokost)

Bindende tilmelding ved betaling via webshop senest 1. november: <https://auws.au.dk/LutherForum2013>. Forud for seminaret anbefales deltagerne at have læst Luthers skrift ”Til det tyske folks kristne adel”.

Arrangementet finder sted i Studenternes Hus, Preben Hornungstuen

THEOS BAR

D. 25. oktober: STAND-UPBAR

Få din griner på mellem 16-18, med komikere fra Aarhus Comedy
Happy Hour 18-19 & 20-21

D. 1. november: Halloween!

Live musik! Præmie for bedste udklædning. Med kæmpe bar fra Royal.
Bøh, motherfucker!

Endnu en stemme i debatten

Som både den opmærksomme og den uopmærksomme læser forhåbentlig har bemærket, har *FigenBladet* i dette nummer taget debatten om den frie abort op. Diskussionen er en betændt sag, som lynhurtigt kan ophidse begge lejre. Tilhængerne af den frie abort, som udgør et flertal blandt danskerne, virker til dels at være provokeret over at få skudt i skoene, at de går ind for foster- /barnedrab, og dels over, at nogen stadig finder debatten nødvendig, den blev jo afgjort i 1973.

Drabs-retorikken er alt for - ja - drabelig og ikke midste dømmende. Ikke desto mindre ér det et potentielt barn, der bliver fjernet, når der foretages en abort, ellers ville indgrebet vel ikke finde sted i første omgang. Det ansvar synes jeg godt, vi kan tage på os, når vi debatterer den frie abort. Det er ikke farligt at tage noget alvorligt, som er alvorligt; det er også en anerkendelse af, at det er hårdt og kan have psykiske konsekvenser for de kvinder, som får foretaget en abort.

Retten til Liv er med til at bringe alvoren i spil, men metoderne dertil er for mig at se helt forfjeldede og usympatiske. Når Retten Til Liv, skaberne af korsmarken og "Abort gør dig ked af det"-kampagnen, mener at lade sin moral forme af blandt andet kristne dogmer, kunne man spørge, hvor buddet om næstekærlighed passer ind. Retten til Liv har selvfølgelig, som alle andre, ret til at deltage i den offentlige debat. Men det gør de blandt andet med reklamer, i hvilke en kvinde, på et underlag af strygermusik og babygrynt, med deltagende stemmeføring belærer os om, at "du vil altid kunne huske det lille hjerte, der slog inden i dig, dit barns." Som et indspark i den offentlige debat er reklamen underlødige, men som en henvisning til den enkelte kvinde er den direkte ukærlig og (forhåbentlig) uden fornemmelse for hvilken situation, den risikerer at ramme ned i.

Jeg går ind for retten til at få fjernet et potentielt barn, og det gør jeg, fordi jeg går ind for kvindens ret til at bestemme over sit eget liv og sin egen krop. Indførelsen af den frie abort var på flere områder et afgørende skridt for ligestillingen. Endvidere begyndte kvinder ikke lige pludselig at få foretaget aborter, da den frie abort blev indført, de havde gjort det endnu længere tilbage, end der fandtes strikkepinde, med fare for eget liv og helbred. Jeg går altså ind for den frie abort. Men lige så stærkt går jeg ind for at tage debatten. Det gør ikke noget, nej det gør ligefrem godt, at forholde sig til andres og dermed også til sit eget standpunkt.

Sophie Lønne Hundebøll

Universitært snobberi

AF ANDERS KLOSTERGAARD PETERSEN

Grundtvigs ord gælder også uddannelsespolitik: "Da har i velstand vi drevet det vidt, når få har for meget og færre for lidt." Den demokratisering af uddannelsessystemet, vi gennem 40 år har været vidner til, er et gode. Gevinsten ved, at en øget del af befolkningen får lod og del i den højeste form for uddannelse, er større end den pris, der betales for at fokusere på eliten. Men der er et problem.

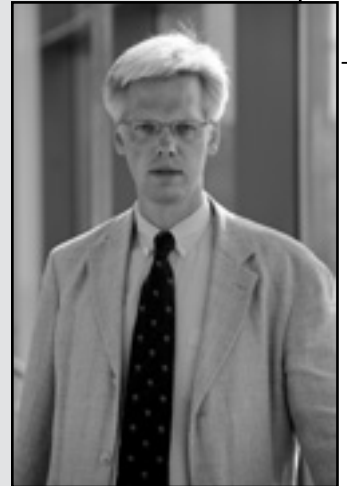

FOTO | MEDIADFDELINGEN MOESGAARD

Universiteterne forandrer sig i disse år, fordi de skal efterkomme samfundets behov. Lone Dirckinck-Holmfeld, dekan ved Humanistisk Fakultet, Aalborg Universitet, hævdede for nylig i Politiken, at nye udfordringer kræver nye universiteter, og at man definitivt må gøre op med myten om det humboldtske universitet. Indlægget var rettet mod dem, som har plæderet for, at et større optag på universiteterne fører til faglig forringelse. Hun henviste til sit eget universitet og priste det som eksempel på, hvordan det dér er lykkedes at forene kvalitet og kvantitet. Det lød smukt, men fik unægtelig en anden klang, da hun i samme åndedrag aflivede det, hun så indsigtfuldt betegnede myten om det humboldtske universitet: Mod dumhed kæmper selv guder forgæves.

Universitetet skal indstille sig på, men ikke omstille sig samfundets behov. Derfor er det et problem, når det i imødekommelse af politikeres og erhvervslivs ønsker forsøger at efterleve disse. Fokus rettes mod dagen og vejen, men hvad hjælper det? Hvis uddannelsessystemet indrettes, så vi primært har blik for de problemer, der optager os her og nu, bliver vi ofre for vanetænkning. Uden historisk ballast forfalder vi til selvovervurdering, hvor vi tror at have blik for den vej, kultur og samfund skal bevæge sig. Bagudskuende står vi som dem, der i jagten på det, tiden og verden krævede, blev hægtet af udviklingen. Vanetænkning gjorde os ude af stand til at flytte os, da udviklingen bevægede sig. Skal vi opnå 'den dygtigste generation nogensinde', kræver det, at vi giver dem solid historisk ballast sikret gennem indgående kendskab til en fleretuisindårig dannelsestradition. Er det snobberi? Nej, arrogancen består i at forbeholde traditionen en elite og kaste historiebevidsthed bibragt af uddannelsessystemet i grams: Vil selv du fatte dit væsens rod, skøn på de skatte, de efterlod. Det er en forudsætning for at handle sindigt i nutid og at agere fornuftigt i forhold til fremtid.

Det Gamle Testaments nødvendighed

Hvorfor skal Det Gamle Testamente spille en central rolle på Teologi? FigenBladet har, i forbindelse med den nyligt afholdte internationale jubilæumskonference om gammeltestamentlig teologi, inviteret jubilar Lektor Else K. Holt til at give sit bud.

FOTO | PRIVAT

AF ELSE K. HOLT

Når disse linjer læses, er det et par uger siden, der blev afholdt et stort internationalt seminar om gammeltestamentlig teologi. En imponerende række forskere fra Danmark, Tyskland og USA har gæstet os, både ved det offentlige seminar, ved et forskerseminar i IKS og i Teologisk Forening, så både studerende og forskere har haft mulighed for at stifte bekendtskab med gammeltestamentlig teologi i alle dens forskellige facetter. Arrangørerne, i første række Jan Dietrich, skal have stor tak for at organisere denne teologiske saltvandsindsprøjtning i dagligdagen. Dette fokus på gammeltestamentlig teologi hænger tæt sammen med genindførelsen af faget som obligatorisk på kandidatuddannelsen med 2012-studieordningen. Og det er der god grund til at hilse velkommen; det er – set fra min side

– et godt plaster på det sår, at vi blev tvunget til at ændre kandidatordningen, formentlig med forsinkelser af færdiggørelsen til følge for mange studerende, der ønsker ro til fordybelse. Nå – det er en anden sag, som jeg skal lade ligge her. Tilbage til mit anliggende, GT teologi.

GAMMEL TESTAMENTE OG TEOLOGI
Faget er ofte druknet i trængslen af teologiske områder. Ofte – især i udlandet – forveksles teologi med systematisk teologi, religionsfilosofi eller dogmatik. Den gammeltestamentlige teologi – eller den nytestamentlige og bibelske teologi for den sags skyld – inddrages ikke i de systematiske overvejelser,

og bibelforskere henvises til at blive ved deres historiske læst. Denne læst – ordet henviser til et nødvendigt basisværktøj i skomagerfaget – er et helt nødvendigt og grundlæggende udgangspunkt for bibelforskningen; men afdækningen af de historiske baggrunde for de teologiske udsagn i GT er, efter min opfattelse, ikke fagets egentlige anliggende eller rationale. Tværtimod. Det Gamle Testamente bidrager med kvalificerede og kvalificerende bud på teologiens dybeste spørgsmål, nemlig hvordan forholdet mellem Gud og mennesker kan beskrives. Det emne diskuteres livligt i Det Gamle Testamente. Er Gud den gode hyrde eller den strenge dommer? Er han universets skaber eller den enkeltes beskytter? Er han Israels kærlige far eller Juda besvegne ægteemand? Er han eventuelt en kvinde? Eller kan man sige det hele om ham, bare ikke på én gang? Det diskuteres

i så forskellige sproglige former som de enkle fortællinger i Genesis, de metaforrige digte i salmerne og hos profeterne og i filosofiske overvejelser som i Prædikerens bog.

GAMMEL TESTAMENTE SOM TEOLOGI
Men er det også teologiske udsagn, der har interesse ud over det rent historiske? Har det relevans for en nutidig, kristen teologi, sådan som den udfolder sig, både akademisk og trosmæssigt? Ja, for så vidt som Det Nye Testamente på mange områder forholder sig til Det Gamle i (især) medspil og modspil, så er GT indiskutabelt relevant for en moderne teologisk refleksion. Og selve det forhold, at GT fastholder teologien på en forpligtelse i immanensens rum, så den ikke forsvinder i ren himmelflugt, er med til at give GT fornyet relevans i en klimatruet nutid og fremtid. Det teologiske udsagn, at mennesker er sat til at tage sig af jorden, men ikke har ret til at udbytte den, fordi den er gudsskabt, er et helt nødvendigt udgangspunkt for al tænkning om grøn teologi. Men hvad så i spørgsmål om etik? Har GT noget fornuftigt at sige om for eksempel slavearbejde, kvinders stilling eller seksuelle forhold? Både ja og nej. Vi kan – naturligvis – ikke overføre historiske regelsæt én til én. Det har ikke blot den historiske årsag, at vores samfund er forskelligt fra den nære Orient i midten af 1. årtusind f.Kr. Det har også den teologiske årsag, at andre dele af GT taler imod teologisk ensproethed. Udsagn om slaver, kvinder og homoseksualitet peger i forskellige retninger. Den vigtigste teologiske erkendelse i Det Gamle Testamente er, at det ikke er – og ikke forsøger at være – en køreplan eller en livsmanual. Dertil er GT nemlig i sit udgangspunkt alt for uenig med sig selv. Og denne uenighed er ikke blot resultatet af en historisk tilfældig udvikling.

Uenigheden ligger i GT's inderste kerne som en evigt selvreflekterende bog. Lag på lag af teologisk refleksion lægges ovenpå hinanden, uden at noget går tabt. Modsigende udsagn om det guddommelige væsen står side ved side, så den, der læser GT med øjnene og sjælen åben, må erkende, at enhver teologisk enstrengt skråsikkerhed er ganske fejlplaceret. Her gives ikke nogen færdige løsninger – her må der tænkes selvstændigt.

TRAUMATEOLOGI

En af de måder, der tænkes selvstændigt på om GT i disse år, er den såkaldte traumahermeneutiske tilgang. At opfatte de gammeltestamentlige tekster som udtryk for traumatiserede menneskers tænkning om Gud og verden ligger helt i tråd med en trend i humanistisk, medicinsk og samfundsforskning, forårsaget af den bitre nødvendighed, som de sidste 100 års verdenshistorie byder os. De "granatchok", som det hjemvendte soldater fra første verdenskrigs skyttegrave led af, kan vi nu identificere som post-traumatisk stresslidelse (PTSD); men kan vi overføre vores viden om virkningerne af PTSD – flashbacks, søvnløshed, tab af tillid og tro på fremtiden og af evnen til at udtrykke følelser, selvbefræjdelser, følelsen af usynlighed – til en læsestrategi for en flere tusind år gammel tekstsamling? Ja – for hvis vi opfatter dele af GT som udsatte, traumatiserede menneskers udsagn om Gud, så forstår vi for det første den ramme, som nogle af de – i vores sammenhæng – virkelig totalt uspiselige udsagn om Gud og mennesker må forstås

i, i al deres urimelighed, og for det andet får vi et sprog til at udtrykke vores egen sorg og vrede og måske lære nogle overlevelsesstrategier. Heldigvis er de fleste af os forskånet for PTSD; men de fleste af os vil også møde et menneske med PTSD på et eller andet tidspunkt, som har brug for et par ører

til at lytte og et sprog til at udtrykke sig i. Også dér er GT en god kilde at øse af – lige som når man skal hente en godnathistorie til den fireårige, en salme at sige tak for livet med eller et smukt kærlighedsdigt til den elskede.

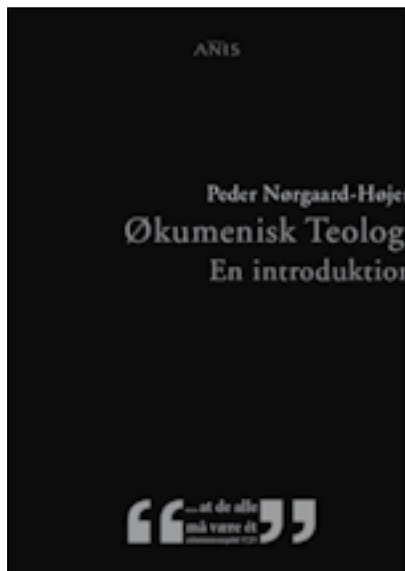

"Den vigtigste teologiske erkendelse i Det Gamle Testamente, at det ikke er – og ikke forsøger at være – en køreplan eller en livsmanual."

BILLEDE | OTHMAR KEEL, SCHWEIZ

Ind i Økumeniens Verden

I Peder Nørgaard-Højens nye bog "Økumenisk Teologi - en introduktion" udlægges økumeni på læsevenlig og grundig vis.

AF STUD.THEOL MARIE BOHN OLSEN
Halvvejs inde i bogen var jeg så begejstret, at jeg var klar til på vegne af protestantismen at slå mig sammen med Romerkirken, Romerkirken kunne lige finde ud af det med de ortodokse, og så kunne vi tage den derfra. Efter at have læst bogen færdig tænker jeg, at mindre kan gøre det. Og at resultatet også bliver "mindre". Lad det være sagt med det samme: Jeg er jubel-økumeniker. Bogen havde altså den fordel, at jeg allerede var overbevist om, at økumeni er både vigtigt og interessant. Økumeni er samarbejde og dialog mellem verdens forskellige kristne kirker og trossamfund. På forsiden af bogen er citeret: "...at de alle må være ét" fra Johannesevangeliets kapitel 17, hvor Jesus beder til Gud om, at de troende skal være ét, hvilket økumenikere forstår som en kaldelse til at arbejde for kirkelig enhed.

SPÆNDENDE HISTORISK GENNEMGANG

Bogen falder i fem dele: "Hvad er økumenisk teologi?", "Hovedtræk af den økumeniske bevægelses historie", "Konfessionelle profiler og visioner

om kirkelig enhed", "Teologiske hovedproblemer i den økumeniske dialog" og "Den økumeniske dialog principspørgsmål." Bogen gennemgår i grove træk kirkens økumeniske historie indtil den moderne økumeniske bevægelse: Kirkens mange brud og fordømmelser, kirkeretningernes efterfølgende forhold til hinanden og i det hele taget en overskuelig og informativ opsummering. 1910 er året, hvor man plejer at sige, at den økumeniske bevægelse tager fart, og hvor Første Verdensmissionskonference blev afholdt i Edinburgh. Peder Nørgaard-Højen skriver om udviklingen frem til 1948, hvor Kirkernes Verdensråd blev oprettet, og videre op til i dag. Hele bogen er rigtig godt skrevet, og især denne del er spændende, og jeg læste den begejstret og hurtigt.

ET TILTRÆNGT OVERBLIK

I bogens næste del næste del gennemgås kirkeretningernes indstillinger til at samarbejde med hinanden, og hvordan disse udspringer af deres kristendomssyn. Denne gennemgang af, hvad det nu lige er, de forskellige retninger tror på og finder vigtigt, er tiltrængt og god, den gør, at læseren kan følge bedre med i forfatterens løbende konklusioner og baggrunden for dem. Gennemgangen af de økumeniske samtalers hovedemner, altså hvor kirkeretningernes teologi clasher og uenigheden er størst, for eksempel hvad angår nadver, bliver en anelse mere tør, og som bogen skrider frem, må læseren koncentrere sig mere, hvilket selvfølgelig ikke er for meget at forlange. I takt med bogens progression bliver læseren altså nødt til at finde sin ydre eller indre teologistuderende mere frem. I bogens sidste del træder forfatteren endnu et skridt tilbage med temaer som økumenisk hermeneutik, ikke-dogmatiske faktorerers betydning og konsensusbegreber. I denne del

finder jeg især gennemgangen af enhedsvisioner virkelig interessant - for hvad betyder det, at vi "alle skal være ét"? Er målet for eksempel et kooperativt samarbejde, gensidig anerkendelse, konciliært fællesskab eller "forsonet forskellighed"? Det er slet ikke så enkelt. Med en "glasset er halvt fuldt"-mentalitet kan man sige, at der er mange muligheder.

GOD OG BRUGERVENLIG OPBYGNING

Bogen har et lækkert format og er opbygget rigtig godt og brugervenligt. Indholdsfortegnelsen og emneindekset er udførligt og grundigt, hvilket er rigtig praktisk og gør, at bogen også kan bruges som en slags opslagsværk. Jeg har i løbet af den tid, jeg har haft bogen til anmeldelse også haft den med til undervisning, for hurtigt at kunne finde ud af for eksempel hvornår noget er sket, eller hvem der var med. Bagerst i bogen findes en liste med 30 QR-koder til relevante internetsider, for eksempel Det Mellemkirkelige Råds hjemmeside, Vatikanets hjemmeside og forskellige ressourcer. Bogen kan læses af de fleste. Latinske udtryk og citater oversættes bag i bogen, men græske ord gør ikke, og der er lange citater på især tysk, men også fransk, der ikke bliver gengivet på dansk. Selv nogle af QR-koderne henviser til hjemmesiders ".com/de" i stedet for bare ".com". Der har man i modsætning til i bogen muligheden for at vælge den engelske version.

LÆS DEN!

Alle mulige bør læse den her bog, og teologistuderende burde tvinges. Også til at nyde den.

Økumenisk teologi - En introduktion
Peder Nørgaard-Højen
436 sider
Forlaget Anis 2013
349 kr

Den sidste babylonier

I en ny prægtig udgivelse åbner dr.phil. Carl Henrik Koch op for de mange facetter af det store geni Isaac Newton for den alment kulturinteresserede læser. Det er den første større monografi om englænderen, der udkommer på dansk.

AF STUD.THEOL

CHRISTIAN VRANGBÆK RIIS

I 1936 blev et stort antal af Newtons manuskripter udbudt til salg på et auktionshus i London. Omtrent halvdelen blev købt af den store børsmægler, økonom og champagnedrikker John Maynard Keynes. Efter at have læst i manuskripterne, beskrev Keynes Newton på følgende måde: "Newton var ikke den første i fornuftens tidsalder. Han var den sidste af magikerne, den sidste af babylonierne og sumererne, den sidste store begavelse som iagttog både den synlige og tankens verden med samme øjne som de, der for knap 10.000 år siden begyndte at samle vores intellektuelle arv." Newton regnes ofte for grundlæggeren af den gren af oplysningen i den vestlige moderne verden, der afmystificerede naturen, men Newton betragtede enhver naturvidenskabelig forklaring som en indsigt i Guds skaberværk.

TEOLOGEN NEWTON

Newton var i lige så høj grad teolog, som han var matematiker og fysiker. Hvis man skal dømme ud fra hans bibliotek og hans egne skrivelser, var han faktisk langt mere teolog end noget andet. I sit bibliotek havde Newton knap 477 teologiske værker mens de matematiske kun beløb sig til 146 og de fysiske værker til 57. Han afbrød ikke sine matematiske og fysiske studier for at beskæftige sig med teologi, det var lige omvendt. Newton var optaget af den oprindelige og uspolerede religion, og derfor hagede og søgte han i de gamle tiders visdom. Han læste bl.a. Pythagoras, Lucretius og Platon. Han betragtede dem ikke med nostalgi, men med videnskabsmandens øjne, for at finde ud af, om de havde ret. Newton beskæftigede sig meget med profetier, især Daniels Bog og Apokalypsen, og sidstnævnte, mente han, var ældre end evangelierne. Han tilsluttede sig

arianismen, idet han i sin søgen efter en oprindelig religion forkastede den nikænske treenighedslære. Han havde desuden et indgående kendskab til diskussionen om det berømte comma johannaicum som skriftbevis for treenighedslæren. På grund af sine uortodokse holdninger hemmeligholdt han sine teologiske arbejder og fik dem ikke udgivet.

NEWTON I FORTID OG FREMTID

Det har været en stor gave at læse om både Newtons forudsætninger, hans samtid og modtagelsen af hans tænkning igennem århundrederne i Kochs bog. Man får et godt kendskab til Newtons liv og til hans tænkning. Mange af kapitlerne om fysik og matematik

er forsynet med flotte modeltegninger. Man får ved læsningen et spændende indblik i Newtons verden, man lærer lidt om Voltaire, Locke, Descartes, Bacon og mange flere, mens man får indblik i Englands historie i 1600-1700 tallet. Den berømte historie om æblet bliver fortalt, alt i mens Newtons forsøg med optikken og hans tid som møntmester i England forklares. Alt i alt skal der herfra lyde en varm anbefaling til den alment interesserede læser til at anskaffe sig bogen.

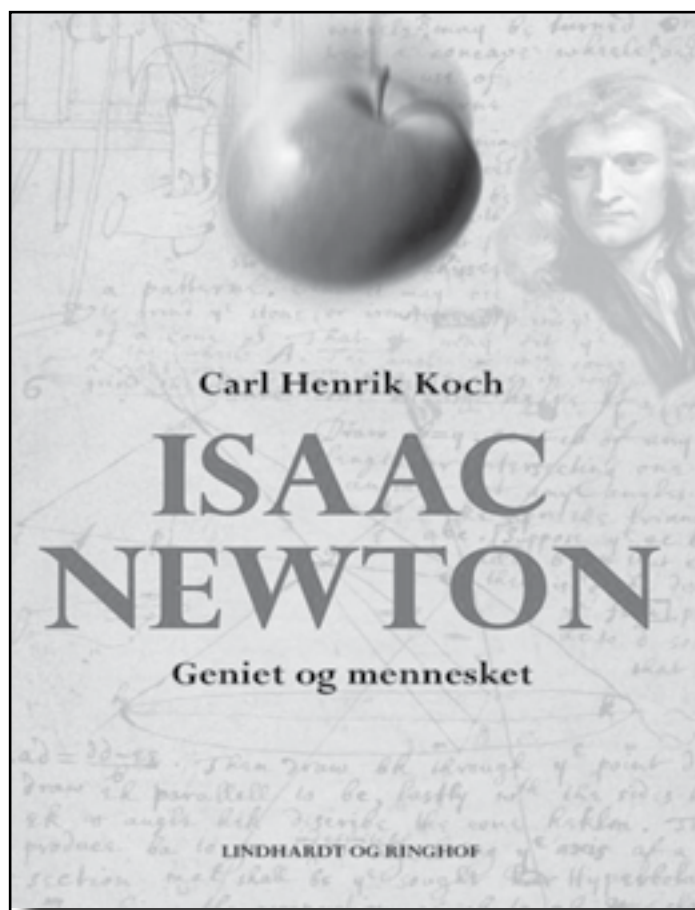
Isaac Newton. Geniet og mennesket

Carl Henrik Koch

776 sider

Lindhardt og Ringhof 2013

399 kr

Ud og hjem igen

I foråret tog jeg på afvekslingsophold på Det Teologiske Fakultet i København, for at "komme noget mere ud", slippe fri af vatternes åg og opleve, hvordan københavnske teologistuderende ser ud. Er de ligesom os, eller er de ligeså gammeldags, som nogen påstår, de er? Jeg fik både be- og afkræftet forhåndsantagelser.

FOTO | ADAM GARFF

AF STUD.THEOL. HANS NØRKJÆR

Januar i år drog jeg over de danske bæltter for at udforske, hvordan de bedriver teologi på den anden side af Storebælt, på Det Teologiske Fakultet i København. Jeg tog afsted, fordi jeg tænkte, at der efter 5 års studium på AU godt måtte ske noget nyt; og som den frygtsomme sjæl jeg er, gik turen ikke længere væk, end at jeg på blot et par timer kunne flygte tilbage til den faste grund i den jyske muld. Så jeg drog til København for at komme væk fra den vante trummerum og opleve Danmarks hovedstad indefra. Jeg fandt hurtigt ud af, at der faktisk ikke er stor forskel på københavnske og aarhusianske teologistuderende, hverken hvad angår typer, fagligt niveau eller undervisningens form.

TEOLOGI OG RELIGIONSVIDENSKAB

Alligevel begyndte små nuancer at træde frem. For eksempel kan man i den københavnske selvforståelse godt mærke, at teologi ikke har religionsvidenskab som stødpude og daglig provocateur. På teologi i København slår samtalerne ikke så ofte som i Aarhus ind på hele eksistensberettigelsen af teologien som disciplin, og man er fra de teologistuderendes hold heller ikke så ofte blevet tvunget til at overveje spørgsmål som: Giver kristendommen overhovedet mening? Disse spørgsmål

rammes man af fra første færd, hvis man er teologistuderende i Aarhus, og det kan have en lutrende og hvæssende effekt både på argumenter og på selvforståelsen. Omvendt kan jeg godt tillade mig at sige, at religionsvidenskab i Aarhus nyder godt af at have (til tider endda velovervejede) teologer at spille bold op af på akademiet, for det skærper også den religionsvidenskabelige faglighed at få stillet spørgsmål om videnskabens objektivitet og den uinvolverede observation af 'tro' og troende mennesker.

CAMPUS VINDER

I den almindelige glæde over at opleve København, som den kulturby det er – overdænget med tårnspej og rytterstatuer, teatre og turister – fik jeg også overvejet en smule, hvad der gør Aarhus og København forskellige som universitetsbyer. Konklusionen er egentlig ret simpelt: Aarhus er mere en universitetsby, end København. For Aarhus Universitet fylder – med dets 43.000 studerende – simpelthen mere i det samlede aarhusianske bybillede, end tilfældet er med det københavnske. Og så har vi et stærkt campus-miljø, som københavnerne kun kan misunde.

I København er universitetslivet mere en enkelt del blandt mange andre, naturligvis også fordi der – indrømmet – er flere tilbud uden for universitetet, som selvsagt trækker i de studerende. Er man studerende på Aarhus Universitet, kan man vel nærmest leve et helt liv inde på campus. Man behøver ikke tage i byen for hverken at feste, høre foredrag, høre koncerter eller tage på museum. Alle disse muligheder ligger faktisk inden for campus' grænser.

FOR HJEM AT KOMME

Når alt kommer til alt er jeg såmænd glad nok for at være tilbage på Aarhus Universitet. Jeg tog delvist afsted i frustration over strukturomlægningernes kaos og behovet for at slippe for nogle ophobede forpligtelser, men jeg vender tilbage med en overbevisning om, at Aarhus Universitet rummer unikke muligheder for en af de mest privilegerede studentertilværelser, man kan tænke sig – tapetserede bøger og limegrønne møbler til trods. Man tager som bekendt ud for hjem at komme, og jeg vil ikke tøve med at opfordre til et smut over på "den anden side", for det er både enkelt, opløftende og givende.

På teologi i København er der også stimulans for arkivrotten, der elsker at rode i papirer og bøger af ældre dato. Således som her, hvor loftet er fyldt med arkivkasser og -mapper til interesse for den tålmodige

Næstekærligheden lever!

Mennesket ligner Gud mere, end vi længe har antaget

AF SOPHIE LØNNE HUNDEBØLL

En bombe er detoneret under den dialektiske teologi. Klokken er 17.32, det er en gråvejsaften i oktober, og Elin Pedersen pakker den sidste liter mælk i indkøbsposen, mens hun tjekker sin bon. Med et sæt går det op for hende, at hun har fået tre en halv for

meget tilbage, og den gæve kvinde hæver uden videre stemmen: »Jeg har vist fået for meget tilbage.« Et par dage efter skænker Elin en kop te til *FigenBladets* udsending og indrømmer med blussende kinder: »Jeg tænkte ikke et øjeblik på mig selv, men kun på i ren næstekærlighed at give den stakkels

ekspedient pengene tilbage.« Elin, som ofte går i kirke og flittigt deltager i kirkens arrangementer, er ikke i tvivl om, at handlingen udspringer af, at hun har et nært forhold til Jesus: »Når man, som jeg, er troende, falder det en helt ligefor at være et næstekærligt menneske.« Da Elin kom hjem fra supermarkedet, satte

hun sig til Facebook og skrev om sin uselviske indsats i en statusopdatering: "Så gav man lige de penge tilbage til eksepediten henne i supermarkedet, som man havde fået for meget." Opdateringen kom hurtigt til at gå landet rundt. Da vi spørger Elin om, hvordan det kan lade sig gøre at være så godt et menneske, smiler hun: »Man får det så godt af at være et næstekærligt menneske, som sætter andre først.« På Teologi bliver de helt grundlæggende antagelser nu taget op til genovervejelse. Konfronteret med Elins uselviskhed udtaler en af stedets dialektiske teologer, Daniel Jazze, til *FigenBladet*: »Jeg har nu sandet, at det for mennesket er muligt at handle i overensstemmelse med Guds vilje.«

FIGENBLADET SPØRGER

Hvad synes du om abort-debatten?

FOTO | JOHANNE NØRTOFT/PRIVAT

SIMON JYLOV, STUD. THEOL.

Jeg synes, det er en afsporet debat, som beskæftiger sig for meget med "worst-case scenarios". Abort er nogle gange den eneste udvej, og andre gange en unødvendig løsning som et præventionsmiddel. Man bliver nødt til at se på mange flere aspekter; hvad har kvinden godt af, hvad har forholdet godt af, og hvad kan man?

LAURA BJØRG PETERSEN, STUD. THEOL.

Det er godt, at der er en debat, men det er samtidig lidt uhyggeligt, at der skal så voldsomme retoriske og visuelle virkemidler til for at skabe debatten. Men at debatten finder sted, giver en vis grad af oplysning til yngre kvinder om, hvad konsekvenserne ved en abort kan være.

ANDREAS HØST, STUD. THEOL.

Jeg er begyndt at blive halvirriteret over, at kristne mennesker trækker deres meninger ned over hovedet på ikke kristne mennesker, givet at modstanden mod den frie abort er et resultat af et kristent livssyn. Fra et ikke-troende synspunkt er der ikke noget galt med abort.

Kalender | 24.10 – 20.11 2013

OKTOBER		ARRANGEMENT	BESKRIVELSE
24.	12.00 - 13.00	Frokostmøde	'Frokostmøde' v/ Pascal Boyer, Forskningsenheden for Religion, Kognition og Kultur (RCC) (lok. 515, bygn. 1451)
24.	18.30 - 21.30	Foredrag	'Religion og køn' v/ Marianne Schleicher, Religionsvidenskabelig Forening (lok. 219, bygn. 1451)
25.	10.00 - 14.30	Fælles faglig dag	'Døden lurder - Fælles Faglig Dag på Religionsvidenskab' v/ Religionsvidenskabeligt Fagråd (Axis Mundi)
29.	12.00- 13.00	Frokostseminar	'Performativity and Embodiment of Tamil Womanhood through the Sari' v/Kaamya Sharma, Center for Samtidsreligion (CSR) (lok. 415, bygn. 1453)
29.	19.30 - 22.00	Foredrag	'Hvordan gør vi kirke?' v/Marie Hedegaard Thomsen, Teologisk Forening (lok. 116, bygn. 1453)
31.	12.00 - 13.00	Frokostmøde	'In Fear of the Secular: The Victorian Grotesque' v/Jens Kjær Jensen, RCC (lok. 515, bygn. 1451)
NOVEMBER		ARRANGEMENT	BESKRIVELSE
7.	12.00 - 13.00	Frokostmøde	'Religion and Equality in History' v/Peter Turchin, RCC (lok. 515, bygn. 1451)
8.	10.00 - 14.00	Seminar	'Det almindelige præstedømme' v/Dansk Lutherforum (Studenternes Hus, Preben Hornungstuen)
8.	11.00 - 18.00	Studiedag	'Frelse og fortabelse' v/Kaj Mogensen, Aros Forlag og Systematisk Teologi (lok. 415, bygn. 1453)
12.	13.00 - 15.00	Con Amore	'Pietismens salmesang i Danmark' v/adj. professor Jørgen Kjærgaard (lok. 518, bygn. 1451)
14.	12.00 - 13.00	Frokostmøde	'The pope effect on religious perception' v/ Sabela Fondevilla, RCC (lok. 515, bygn. 1451)
19.	14.00 - 15.00	Gæsteforelæsning	'Considerations on studying contemporary religion in Finland' v/ Kimmo Ketola, CSR (lokale følger)
19.	14.00 - 16.00	Gæsteforelæsning	'Ein Koran-Florilegium in syrischer Überlieferung' v/ Dr. Alexander M. Schilling, arr. Forskningsenheden Den Kristne Orient (lok. 331, bygn. 1451)
19.	19.30	Foredrag	'En anden hånd. Den kristne synsvinkel i Peter Seebergs roman Hyrder' v/ mag. art. Anders Thyrring Andersen, Studenterkredsen og Grundtvigsk Forum, (Markus Kirken)
20.	19.30 - 20.00	Paneldebat	'Råd til folkekirken? Debat om den aktuelle styringsreform' v/Teologisk forening (bygn. 1453, lok. 116)

Spændende arrangementer

HAR DU VÆRET TIL ET FROKOSTMØDE I DAG?

Du har mulighed for at blande dig i studiemiljøet. Ikke kun når du møder dine medstuderende, og i sjældne øjeblikke måske en underviser i Theos Bar, eller når du løfter din stemme i koret til morgensang om onsdagen. De forskellige forskningsenheder, for eksempel Center for Samtidsreligion eller Forskningsenheden for Religion, Kognition og Kultur, arrangerer ofte frokostmøder, hvor der er mulighed for at høre en forsker fortælle om sit arbejde og i det hele taget for at tage del i et fagligt fællesskab.

Kig her i kaldenderen. Søg på nettet. Deltag.

RÅD TIL FOLKEKIRKEN - DEBAT OM DEN AKTUELLE STYREFORM

Hvilke konsekvenser vil det få, hvis den igangværende strukturforandringsproces i folkekirken faktisk fører til dannelsen af et kirkeråd for hele den samlede folkekirke? Vil det føre folkekirken på afveje eller være en naturlig og gavnlig udvikling for en kirke i dag? Blandt andre disse spørgsmål, vil blive taget op i denne paneldebat arrangeret af Teologisk Forening. Paneldeltagerne er Marie Vejrup (lektor i religionsvidenskab), Peter Lodberg (lektor i teologi), Anders Kjærsg (præst og debattør), Jens Maibom (præst og forstander på Diakonhøjskolen) og Merete Bøye (præst og debattør).

Onsdag d. 20. november, kl 19.30-22.00, bygn. 1453, lok. 116